

СПАЙДЪР РОБИНСЪН ИСТОРИЯТА НА ПЪОТР

Превод от английски: Светлана Комогорова, 2000

chitanka.info

Две оливания за една-единствена седмица е много повече от средното за всеки, който ходи в Кръчмата на Калахан — без майтап.

Ясно, че няма нищо странно в това човек да отиде в кръчма, за да потърси забрава. Слабо казано, не, ами най-слабото изказване на десетилетието. Но мен тъкмо Кръчмата на Калахан ме излекува, след като се бях превърнал в жалко пиянде; същото е и с другите. По дяволите, та тя вече години наред държи Томи Янсен далеч от *хероина*. Доста съм се понапивал там, един-два пъти — на кирка, но вече сума ти години минаха, откакто бях пълно, безпомощно алкохолно петно — или поне копнеех да бъда. Истинският пияница при Калахан е крайно рядка гледка. Майк Калахан не просто налива питиета — той ги сервира; за да се напоркаш в неговата кръчма, трябва да го убедиш, че имаш нужда от това и да го склониш да поеме отговорността за тебе. В повечето кръчми хората ходят, за да се натряскат така, че да не могат да гледат. Клиентите на Калахан ходят при него, за да виждат по-добре.

Но онази вечер аз имах нужда да се накова докрай и той го разбра още щом прекрачих прага. Защото носех на ръце злочестото тяло на Лейди Макбет. Главата ѝ се мяташе лудо, гордата ѝ шия бе прекършена надве. Щом вратата се захлопна зад мен, в кръчмата се възцари мъртва тишина.

Майк се съвзе бързо, както винаги. Той кимна — това означаваше и „здравей“, и още нещо; огледа бара от край до край и накрая намери празно място. Посочи го, аз кимнах и когато приближих, той вече беше преместил безплатния обяд и фъстъчките. Никой на бара не каза нито дума — всеки разбираше как се чувствам, също като Калахан. Започвате ли да проумявате вече как хората тук приключват с алкохолизма? Положих Лейди върху тезгяха и някой — според мен беше Еди Бързака — изохка лекичко.

Не зная точно на колко години е тя. Бих могъл да разбера, ако пиша на хората от „Гибсън“ и ги попитам кога е излязъл на бял свят сериен номер 42 7248, но кой знае защо, не искам. Някъде на двайсет — трийсет според мен — не може да бъде по-малка от петнайсетгодишна, защото я срещнах през 1966 година. Но тя беше съкровище още тогава, а човекът, от когото я купих, се прецака ужасно. Женеше се *скорострелно* и бързаше да събере пари. Мога да кажа само, че се надявам да се е сдобил със страхотна жена — защото аз, без съмнение, се сдобих със страхотна китара.

Тя е J-45, червена като слънчев проблясък, с изработен по поръчка гриф, явно отпреди китарния бум от шейсетте. *Ръчна изработка*, не машинно производство, шедьовър на някой забравен майстор. И най-добрият, най-върховният „Гибсън“, произведен днес, не може да се мери с нея. Съвсем малко китари, предлагани за продажба, биха могли. Тя бе другият ми глас, основно оръдие на занаята ми вече десетилетие и половина. А сега нейният гриф бе прекършен, а моето сърце — разбито.

Макгонигъл Разреденото седеше до мен и съзерцаваше скръбно жалната гледка върху бара. Докосна една отпусната струна. Тя издрънча. Дрънченето на смъртта.

— Ох — промърмори той.

Калахан пхна в ръката ми тройно „Бушмил“ и сви шепата ми около чашата. Набързо го съкратих до двойно, после се обърнах, приближих се до тебеширената черта на пода и заставах на около шест метра пред весело пращящата камина. Хората чакаха почтително. Отпих пак, докато обмислях наздравицата. После вдигнах чаша и всички направиха същото.

— За Лейди. — Пресуших чашата си, метнах я в дъното на камината, а после казах: — Хора, извинявайте!

Много е трудно да накараш камината на Майк да изплюе стъкла навън — тя е с форма на параболичен рефлектор с плитък фокус, но бях запокитил чашата с такава сила, че посипах четири маси със стъкла. Не биваше да се изхвърлям чак така.

Никой не обърна грам внимание на това; всички произнесоха в един глас: „За Лейди“, и пиха, а когато артилерийският огън приключи, осем маси бяха покрити със стъкла.

Последва пауза — всички чакаха да видят дали ми се говори. И тъй като със сигурност знаех, че са готови да преглътнат любопитството си, да се върнат към напитките и да не ми обръщат никакво внимание, ако имам нужда точно от това, съумях да проговоря:

— Слизах от сцената. В „Пурпурната котка“ в Ийст Хамптън. В тъмното се спънах в някакъв кабел. Усетих, че падам, опитах се да я измъкна изпод себе си. Там сцената е висока до кръста — главата й мина на косъм от нея и се заклеци под монитора. А после аз се

стоварих с цялата си тежест отгоре й... — Разхлипах се. — ... и тя изпищя, и...

Разреденото ме обви с огромните си дълги ръце и ме притисна здраво. Зарових лице в ризата му и се разридах. Още някой ни прегърна и двамата откъм гърба ми. Когато успях да се овладеея отново, двамата ме пуснаха, а в ръката ми кацна пълна чаша. Изгълтах питието с благодарност.

— Много ми е неприятно, че трябва да те питам, Джейк — избоботи Калахан, — но се боя, че вече знам отговора. Има ли някакъв шанс да я поправят?

— Кажи му, Еди!

Но Еди беше изчезнал: столчето пред пианото беше празно. — Добре, Майк, виж: тук, на Лонг Айлънд, има сигурно десетина работилници, които ще ми приемат поръчката и ще ми вземат парите, и може би още толкова, където са достатъчно честни, че да ми откажат. В цялата Нюйоркска област има може би петима истински майстори на китари, те до един ще ми кажат да я зарежа тая работа. В цяла Северна Америка сигурно има останали живи четирима майстори от класа, които работят за четирицифрени суми, петцифрени даже — ако приемем, че според тях изобщо могат да я спасят. (Ноа Гонсалес бе свалил шапката си, явно с намерение да я пусне за събиране на пари; сложи я пак на главата си.) *Погледнете я.* Такава дървесина вече не се намира. Грифът ѝ е ръчно изработен, по-тънък от нормалното, струните са по-близо една до друга — когато свиря на нормална китара, все едно пръстите ми са се смалили. Ако ѝ се сложи нов гриф, ще е по-слаб, затова трябва да се изработи ръчно... — Млъкнах и допих питието си. — Майк, тя е мъртва.

Разреденото избухна в сълзи. Калахан кимна натъжен и ми подаде още едно голямо. Наля и на себе си и сам вдигна наздравица за Лейди, а когато артилерийският огън приключи, наля по още едно за сметка на заведението.

Хората се отнесоха с мен, както подобава. Почетохме Лейди с истинско ирландско бдение и се насмукахме до козирката. Смяхме се, танцувахме, разказвахме спомени, раздувахме лъжи, измисляхме величествени наздравици; всеки се справи чудесно. Липсваше само Еди на пианото — беше изчезнал, никой не знаеше къде. Но на бдението над Лейди Макбет трябваше да се чуе и гласът на нейния

дългогодишен колега — и Калахан ни изненада, като седна и издрънка съвсем прилично няколко кръчмарски песнъовки. Не подозирах, че и една нота може да изсвири; бих се заклел, че с тия негови дебели пръсти надали ще може да уцелва само по един клавиш наведнъж. Но се справи човекът.

Както и да е — най-накрая, когато димът се поразсея, Пьотр разкара по къщите повече от половината от нас, на групички по трима — такова нещо не бих пожелал дори на сенатора си.

Но май трябва да ви обясня за Пьотр...

Характерното за кръчма като тази на Калахан е, че тя не би могла да функционира без съдействието на всички редовни клиенти. За да бъде кръчмата такава, каквато е, се изискват много доброволчески усилия.

Някои неща се разбират от само себе си. Много ясно — щом един кръчмар позволява на клиентелата да троши стъкларията в камината, всички трябва да са достатъчно отговорни, че да се отнасят благоразумно към това занимание; нещо повече, мерникът им трябва да бъде по-точен от среднестатистическия. Но има нещо, което вероятно не се разбира от само себе си и затова трябва да ви го спомена: и от двете страни на камината има по една метла и лопатка и когато някое заблудено стъкло рикошира обратно, те естествено се оказват в ръцете на случайно намиращия се най-близо клиент, без никой нищичко да каже.

По същия начин, ако ви харесват паркинги, на които царува пълна анархия и колите са паркирани както им падне, като кози в кошара, всеки трябва да е готов да се юрва навън по шест — десет пъти на вечер и да маневрира на серии; докато онзи, който се опитва да си тръгне, успее да измъкне колата си. Получава се нещо като китайска огнева маневра в грандиозен мащаб, или може би блъскащи се колички за възрастни. Док разправа, че на един марсианец това сигурно ще му мяза на голяма роботска оргия и настоява да го наричаме автоеротизъм.

После, има си и ритуал при затваряне. Някъде петнайсет минути преди края на вечерта някой — обикновено Еди Бързака, пианистът, обикаля масите с голям кош за боклук с пъхнат вътре найлонов чувал.

На всяка маса има по един от ония пепелници с фуния и кутия; някой го отваря и изхвърля фасовете в коша. После Еди вкарва двата ъгъла на мушамата, с която е застлана масата, в чувала, клиентът вдига другите два във въздуха и Еди изплаква мушамата с вода. Другите работи по разтребването, като забърсване, подреждане и тъй нататък, все се намира кой да ги свърши; на Калахан винаги му остава само да лъсне бара, да угаси лампите и да си ходи. Вследствие на това, макар и много стриктно да спазва часовете, в които по закон алкохол не се продава, той никак не бърза да гони приятелите си, а на няколко пъти се е случвало изобщо да не затваря цяла нощ и да налива „оцветител за носове“ без пари, докато не дойде часът, когато законът отново му разрешава да го продава.

И най-накрая, естествено, там е и старият Пьотр. Нали разбирате, никой не се прибира нощем от Кръчмата на Калахан с кола къоркютук пиян. Щом Майк реши, че си си стигнал мярката — никога няма да направят уред за измерване на нивото на алкохола, по-точен от професионалната му преценка — единственият начин на света да ви налее още едно е да си предадете ключовете от колата и да се оставите Пьотр, който пие само дестилирана вода, да ви откара вкъщи, след като сдадете багажа. На другата сутрин пък вие откарвате Пьотр у дома — къщата му е съвсем близо до Кръчмата на Калахан, и ако смятате, че с това ще се озорите много, ходете си пийте някъде другаде и вижте докъде ще се докарате.

Първите една-две години, откакто Пьотр се появи, някои от нас се чудеха какво ли печели от цялата тази работа. Никой така и не бе успял да го убеди да приеме поне да закуси сутринта, а как да почерпиш човек, който пие само дестилирана вода? О, водата Майк му я даваше без пари, но четири литра вода на вечер е доста невзрачна печалба срещу всички вложени от Пьотр часове на шофиране, прекарани в компанията на къркани хора, които понякога му създаваха и неприятности; да не споменаваме колко е неудобно да прекарваш толкова нощи в непознати легла, кушетки или направо на пода. (Някои от момчетата, особено тия, на които от време на време им се приисква да се накъркат като мотики, са женени. Жените им — почти всичките до една — обожават Пьотр и винаги са готови с радост да го подслонят.)

Ако става въпрос, никой от нас така и не знаеше с какво Пьотр си изкарва прехраната. На другата сутрин никога не му се налагаше да бъде някъде по някое определено време, а и никога не пристигаше късно в кръчмата. Ако го попиташ, казваше: „О, ами от всичко по малко, каквото ми попадне.“ И с това приключваше темата. Все пак като че не му се случваше да закъса с парите, а откакто го познавах, никога не го бях виждал поне едно фъстъче от безплатния обяд да си вземе.

(В Кръчмата на Калахан безплатен обяд *съществува* благодарение на доброволни дарения. Стойността на дребните монети в буркана почти винаги надвишава стойността на безплатния обяд до него, но никой не следи това винаги да е така. Сещам се за един кофти период от две седмици, когато същият този безплатен обяд беше единственият белтък, който поемах, и никой не ме и погледна накриво.)

Но макар и за средноевропейец да си пада малко бледичък, Пьотр със сигурност никога не изглежда недохранен и затова всъщност няма нужда да си врем носа в личните му работи. Колкото до мен, бях решил, че се издържа, от някаква пенсия и си пада алтруист. И толкова.

Със сигурност той изглежда достатъчно възрастен за пенсионер. О, за възрастта си е в много добра форма и никак не е сбръчкан, но кожата му малко нещо бие на стар гъон. А и като забележите навика му да говори в шепата си, доловите лекото му фъфлене и обърнете внимание, че никога не разтваря устни, като се усмихва, оставате с впечатлението, че му липсва някой и друг зъб. А и очите му са едни такива, стари...

Както и да е, тази нощ на Пьотр му се отвори повече работа от обикновено — наложи се да закара у дома всички жертви от бдението над Лейди Макбет. Доста време му отне. Караше ги по трима наведнъж с колата на най-далече живеещия и се връщаше с такси за следващия товар. Двама от всеки трима фиркани трябваше на другия ден да дойдат до кръчмата с такси, за да си приберат колите. Гордеех се с почитта, оказана на моята мъртва Лейди. Пьотр и Калахан решиха да ме оставят за последно. Може би на принципа, че най-лошото трябва да идва последно — бях *поркан*, ама поркан, точно на фазата

„натрапчиво весел и сърдечен“. След като най-накрая всички ранени бяха разкарани, Пьотр ме потупа по кандилкащото се рамо.

— Та значи, надяват му... ох, здрасти, Пьотр, по дяволите, задръж само мъничко да доразкажа на Майк тая история, та надяват му букаите на тоя извънземния великан и го замъкват в съда и знаеш ли какво прави той? Карат го да се закълне, а той налапва съдебния пристав и го глътва цял.

Този виц го знаех от Майк, но той е много състрадателен човек. Калахан запали наново пурата си и надлежно ме попита:

— И какво направил съдебният пристав?

— Ами какво да направи — намразил го в червата! Ха-ха! — Пьотр също се засмя учтиво и ме хвана под ръка. — Време е да си обираме крушите, а, Пьотр, литовецо любезни? Време е да се измитаме, а? Ама що ти трябва да ми возиш старите кокали? Дай ми ключовете, Майк, аз изобщо не съм толкоз натараленкан... тъй де, налялятракан... Мамка му, правилно го казах, значи *наистина* съм се напил. Добре де, само да си намеря гащите...

Наложи се и двамата да ме влачат до колата. Забелязах, че всеки път, когато кракът ми се отлепя от земята, май ми струва огромно усилие да го залепя обратно. Една седалка подскочи и ме тресна по дирника, после се затръшна врата.

— Да му дадеш два аспирина, преди да предаде Богу дух — заръча Калахан някъде отдалеч.

— Добре — отвърна му Пьотр само през няколко преки и старият ми понтиак се събуди с мрънкане. Светът изведнъж се люшна, полетяхме от някаква канара и цопнахме милион години по-късно сред бели води. Усетих гадене и взех да бъбря весело, за да го потисна.

— Страшна работа, Пьотр, дърт пергишино, 'псалютна разкощина, ти казвам. Добре караш, а и тая кола добре се крепи на лед, ама ако все така се въртиш, накрая шъ съ забием в канаф-ф-фката — тъй де, и без туй работата е у шише, нъл' тъй? Що не вземем да ходим в Бруклинското пристанище, да почерпим по едно всичките моряци от „Ю Ес Ес Мисури“ — като песнопиец много бих желал! Оставих я там, на бара, Божичко! Ей тъй си я оставих... Карай обратно, да му се не види, заряхах там моята Лейди!

— Всичко е наред, Джейк. Господин Калахан ще я заключи. Ще бдим над нея няколко дни, както повелява ирландският обичай, нали?

Дори и тези, които ги нямаше тази вечер, ще имат възможност да я почетат.

— Да бе, да, по дяволите, много ясно. Хей! *Погребението*. Какво? Да я закопаем или да я кремираме?

— Според мен кремацията е по-подходяща.

— *Струните*? Другото там? Хевиметъл замърсяване на въздуха? Я бегай, бе. Ще я погребем, ще я разтворим в киселина, ще я хвърлим в океана от Монток Пойнт, та рибите да снасят яйца вътре в нея. Знаеш ли защо я кръстих Лейди Макбет?

— Не, никога не съм знаел.

— Точно когато най не очаквам, ми се промъкваше изотзад и ми забиваше нож в гърба. Струна ще скъса, ще се разстрои, ще почне да бръмчи на високите без никаква причина. Предателска кучка. О, *Лейди!*

— Добра работа вършехте един на друг, Джейк. Трябва да се радваш. Малцина са докосвали някога такъв прекрасен инструмент.

— Прав си, да му се не види. Спри, моля те. Ще правя мозайка.

— Давай през прозореца.

— Ще оплескам целия...

— Вали. Давай!

— О... не съм убеден, че магията на Фин ми харесва. Трябва много да внимавам, че да забележа, че вали. Айдеее... *ох!*

Колата най-накрая спря да мрънка и дъждът опръска всичко, без нас с Пьотр, а после къщата ми се отвори и ме глътна.

— Мани ги тия аспирини — измънках, щом леглото ми се втурна към мен. — Нн'ми тря'ът.

— Утре ще съжаляваш.

— И сега съжалявам.

И двамата с леглото ми, както бяхме набрали инерция, се запреобръцахме през макрокосмическата вселена.

Събудих се от оглушителния грохот на моя пулс.

Разбрах, че съм буден, далеч преди да събера сили да си вдигна клепачите. Разбрах го, защото знам, че ми липсва въображение, за да сънувам вкус, подобен на този в устата ми. Но като нищо можех да повярвам, че съм прекарал в сън поне един век — чувствах се стар,

много стар. Това ме накара да се зачудя дали не съм проспал бдението... *бдението!* Спомените изведнъж ме връхлетяха. Отворих рязко очи — и веднага две огромни ледени висулки се забиха дълбоко в отворстията, а остриетата им проникнаха сантиметри навътре в предния ми мозък. Изпищях. Такова де, опитах се да изпищя и то си прозвуча като писък, но пулсът ми кънтеше така, сякаш някой млатеше празна цистерна за нефта с огромен дървен чук, тъй че по-скоро съм изблеял или изхленчил.

Нещо тежко и бодливо лежеше върху мен — все едно конски косми. Барабар с коня. Напрегнах се, но не можах да го помръдна. Разридах се.

Разнесе се оглушителен шепот:

— Добро утро, Джейк.

— Майната ти и на тебе — изграчих свирепо и сбърчих нос, щом ме лъхна миризмата на дъха ми.

— Предупредих те — рече тъжно Пьотр.

— Майната ти, двойно. Исусе, как ме болят миглите! Какво ме е затиснало така?

— Памучен чаршаф.

— Оооххх!

— Трябваше да глътнеш аспирините.

— Ти не разбираш. Аз махмурлук нямам.

Пьотр не каза нищо.

— Да му се не види, нямам! Дори и когато бях пиянде, дори и първия път, когато се напих като талпа — *никога* не съм имал махмурлук! Някаква хитрина в обмяната на веществата. Най-лошото, което някога ми се е случвало, като се събудя, е да не съм гладен — но не и главоболие, не и гадене, не и отпадналост, *никога!*

Пьотр дълго остана мълчалив. После се обади:

— Ти снощи си пийна доста повече от обикновено...

— Да му се не види, знаеш ли колко *по-пиян* съм бил! Не един и два пъти, човече.

— Но откакто те познавам — не.

— Е, виж, това е вярно. Може би... не, почнах пак да пия преди това. Просто нямам махмурлук и това си е.

Той излезе от стаята и известно време го нямаше. Запълних си времето със съставяне на пълен каталог на всичко, което ме болеше,

като се започне с ноктите на палците. Доста работа успях да отхвърля, докато Пьотр се върна. Тъкмо бях преполовил космите по ръцете до лактите, когато той влезе, понесъл в ръце отрупан с какво ли не поднос. Отворих уста, за да кресна: „Разкарай я оттука тая храна!“, и тогава подуших аромата. Надигнах се в леглото и лигите ми потекоха. Той постави подноса в скута ми и аз, грубо пренебрегвайки болката, се нахвърлих да изтребвам бекона, наденичките, яйцата, сиренето, лука, зелените чушки, лютите чушлета, хляба, маслото, английските кифлички, мармалада, портокаловия сок, кафето и разните му там подправки с такова темпо, че сякаш го поуплаших. Когато отново потънах сред възглавниците, върху подноса имаше празна изблизана чиния, празна стъклена чаша и вилица. Чувствах се изтощен и там, където ме болеше, продължаваше да ме боли — което ще рече навсякъде, — но започвах лека-полека да вярвам, че искам да живея.

— Това е лудост — рекох. — Щом аз *имам* махмурлук, то самата идея за храна трябва да ми се струва непристойна. През живота си не съм изяждал на закуска толкова нещо, дори и на сутринта след първата ми брачна нощ.

Сега вече *виждах* Пьотр — изглеждаше ми засрамен, като че той бе виновен за моя апетит.

— Колко е часът?

— Седем вечерта.

— Боже, Боже!

— Пристигнахме тук в четири сутринта. Спал си тринайсет часа. Аз заспах към дванайсет на обяд и току-що се събудих. По-добре ли си, след като хапна?

— Не, но допускам, че номерът го бива. Кое е най-добро за пълна телесна агония?

— Да ти кажа, цяр няма. Но се твърди, че определени лекове облекчавали симптомите.

— А Калахан вече трябва да е отворил. Е, как ще замъкнем моята особа до колата?

И ние пристигнахме надлежно в Кръчмата на Калахан, където Лейди Макбет бе изложена върху бара за поклонение. Когато дойдохме, бдението вече беше в разгара си и ни посрещнаха с подпийнало ликуване. Забелязах, че тази вечер е Вечерта на гатанките:

голямата черна дъска бе изправена до вратата и върху нея с почерка на Док Уебстър бяха надраскани днешните загадки. На Вечерта на гатанките победителят от предната седмица е майстор на гатанките; всяка разгадана гатанка струва на майстора едно питие за негова сметка. Док изглеждаше напълно щастлив — всяка неразгадана гатанка означаваше безплатно питие за него, за сметка на заведението.

На дъската пишеше **ИЗВЕСТНИ ЛИЧНОСТИ**. Под него бяха начертани следните руни:

I.

- а) Спиртна напитка; щат, гепил.
- б) Лай; стълб.
- в) Ни риба; струпей по главата; западно от Англия.
- г) френско сирене, скутер; хълм.
- д) Страст, риба; ямаец или шотландец, яма.
- е) Пъстрили; полско цвете, влакно за платно.
- ж) В ниското; с извинение.

II.

- а) Род; домакин в самолета.
- б) Жилетка без ръкави; умира, не без.
- в) Ало, не рови; запас, така е.
- г) Безправен, рид; строй, кола.
- д) М/Ж; глупав.
- е) Индийска подправка; корав камък.

III.

- а) Дробил; билка.
- б) Старче; пристан, престани.
- б) Ало, не рови; сопа, наниз.
- г) Червенокос, обаяние; тц!, дрямка.

IV.

- а) Права лопата, гризач, врат.
- б) Прозорец; шофира, искам го.
- в) Аобут, звяр; Кармина Бурана.

- г) Пазва; издръжливи, по-малък.
- д) Прелест; ах, глът.

Пример: книга; от по-миналата година = роман; полански = Роман Полански. Допълнително пиене, ако разгадаете категориите I — IV.

Народът се звереше срещу дъската и май *от доста време* се звереше, ама нито една загадка не беше разгадана още. Отдадох почит на Лейди, казах здрасти на Майк и поех голяма чаша антимахмурин. После бавно и отмерено обърнах гръб на Лейди и заставах срещу дъската. (Защо и вие първо не се пробвате, преди да продължите нататък?)

— Сетих се за едното — заявих на секундата и се оставих Разреденото да ми помогне да стигна до дъската. — Първото от първа група — рекох аз и драснах с тебешира. — Спиртна напитка; щат, гепил. Това е джин; Мейн, свил — Джейн Менсфилд, значи категория едно е актриси.

Док Уебстър все едно го преряза.

— По-добре кинаджийки — предложи той. — По-точно е. Майк, едно за Джейк от мен.

След като се знаеше коя е категорията, първата част се оказва доста проста за разгадаване. Аз се сетих и за „б“: Бау! дирек — Бо Дерек. Макгонигъл Разреденото позна „в“: Рак, кел; Уелс — Ракул Уелч. Томи Янсен разгада „г“ и „д“: Бри, джет; бърдо — Бриджит Бардо, и Мерак, лин; мон, ров — Мерилин Монро. Джоузи Бауер загря „е“: Шарили; мак, лен — Шърли Маклейн, и „ж“: Доле; пардон — Доли Партън. Награбихме радостно чашите.

Подозирах, че категория две е актьори (или кинаджии), но си затрях с надеждата, че ще ги разгадам всичките и ще нанеса големия удар, преди някой друг да е загрял. Тактиката ми излезе нефелна — бях се сетил за „а“, „б“ и „г“, но докато се чудех и маех за останалите, Щайниц Ситния се обади:

— Категорията е кинозвезди — мъже, а първият е: джинс; стюард — Джеймс Стюарт!

Опитах да се намеся незабавно, но Разреденото ме попари:

— Сетих се „б“: елек; гине с — Алек Гинес! Хей, а пък „е“ трябва да е: къри; гранит — Кари Грант.

— А „а“ — обадих се кисело — е: роб, рът; ред, форд — Робърт Редфорд. Ама другото?

Калахан бе зает да отбелязва точките и да раздава наградите, но се оказа, че му е останало внимание и за друго.

— Онова там, третото, „в“, трябва да е: хей, не рий! фонд, да. Хенри Фонда.

Последва пауза. Никой не се сещаше какво е това „М/Ж; глупав“ (а вие?). Заехме се с останалите две категории, но никой не наруши мълчанието. Док гледаше самодоволно.

— Няма защо да бързате, господа и дами — рече той, — остават още цели няколко часа до затваряне.

Всичките го изгледахме на кръв и напънахме гънки.

За наша изненада първи се обади Пьотр.

— Имам проблясък — каза той. — Категория IV, в цялост. Хората го загледаха с уважителен интерес. Сега той беше обречен — и едно да не улучеше, дължеше на Док и петте питиета. Док като че се стресна, но се нави — май криеше асо в ръкава си.

— Давай, Пьотр!

— Категорията е прочути чудовища. (Док трепна.) Първият е: бел, лалугер, шия — Бела Лугоиш. (Аплодисменти.) После е: джам; кара, дай! — Джон Карадайн. (Пак аплодисменти.)

— Не е лошо — призна Док. — Карай нататък!

— Следващият, разбира се, е най-известният. Бой, рис, Карл Орф — Борис Карлоф... — Той млъкна и отпи от едната от трите чаши, които Калахан му подаде.

— Блестящо, Пьотр! — тупнах го аз по гърба. — Но тия двете последните са ми пълна мъгла.

— Защото са много завързани. Първото е измъчено, вторият е съвсем неизвестен.

— Давай — подкани го Док мрачно.

— Първият е прочутият човек вълк: Лоно, трайни, младши — Лон Трейни младши. (Възхитен смях и ръкопляскания от всички страни.) Другият е създание на Франкенщайн, но за да го познае човек, трябва да е специалист по история на филмите на ужасите. Последният

ще бъде първи: човекът, изиграл чудовището в най-първата екранизация на „Франкенщайн“.

— Но Карлоф вече го казахме — запротестирах аз.

— Не, Джейк — възрази ми търпеливо Пьотр. — Това е първата *говоряща версия*. *Най-първата е излязла през 1910 г. и чудовището там го играе човек с необикновеното име Чарлс Огъл*. „Чар; о, гъл“ — доста е близко по звучене.

Възнаградихме го с бурни овации на крака, към които се присъедини и Док.

Всичко това забележително бе ангажирало вниманието ми почти от мига, в който бях пристигнал. Но преди да се обърна към категория три, се обърнах към бара, за да подпочна третото от четирите питиета, които бях спечелил — и погледът ми попадна върху съсипаната Лейди. Тя лежеше там в трагично великолепиe и нямо ме упрекуваше, задето на мен ми е толкова весело, а тя е счупена, веднага изгубих всякакъв интерес към играта, към всичко, освен към належащата задача да намеря забрава и да потъна в нея. Изгълтах питието на един дъх и се протегнах за следващото — и тогава през вратата влезе един много възрастен човек, вдигнал ръце високо във въздуха; по лицето му бе изписана безкрайна досада. По петите го следваше Еди Костиган — Бързака, който едва му стигаше до лопатките. Разговорите взеха да стихват.

Тъкмо се сетих, че предната вечер Еди бе изчезнал тайнствено, когато двамата се приближиха и разбрах защо така всички млъкват. И защо старият господин държи ръцете си вдигнати във въздуха. Не ги виждах много добре, но онова нещо в дясната ръка на Еди, свряло се в четвъртия лумбален прешлен на другия, ужасно приличаше на „Чартър армс“, трийсет и осми калибър. Патлакът, застрелял Джон Ленън и Джордж Уолас.

Реших накъде ще отскачам и си турих възможно най-любезната физиономия.

— Здравсти, Еди.

— Здравсти, Джейк — подхвърли ми той, съсредоточил цялото си внимание върху своя пленник.

— За последен път ти казвам, Едуард... — заговори възрастният господин с испански акцент.

— Млък! Тебе никой нищо не тъ пита. Ела тука на бара да я погледнеш, разбра ли?

— Еди — намеси се внимателно Калахан.

— Млък, казах.

Бях шокиран. Еди *обожава* Калахан. Завързакът подбутна стария испанец с патлака, той въздъхна примирено и се приближи до мен.

Но щом ме подмина, изразът на лицето му се промени — рязко и напълно. Ако престарелият Одисей бе заобиколил и последния уморителен ъгъл и бе намерил Пенелопа в будоара, разкратена и със сладка усмивка на уста, лицето му сигурно се е променило по същия начин. Възрастният господин се бе втренчил с радостна невяра покрай мен в Свещения Граал, в Златното руно, в Обетованата земя, в... в... съсипаната Лейди Макбет.

— *Santa Maria* — въздъхна той. — *Madre de Dios*.

От раменете му се вдигна товар години, тежки години, години се изтриха от лицето му. Ръцете му бавно се спуснаха надолу и аз ги видях тези ръце, за първи път ги видях наистина. И мигом разбрах кой е той. И се облеших.

— Монтоя — рекох. — Доминго Монтоя.

Той кимна разсеяно.

— Но вие сте мъртъв.

Пак кимна и пристъпи напред. Погледът му бе унесен, но походката — твърда. Еди не помръдна. Монтоя се спря пред Лейди и... й се поклони. А после я огледа. Отначало погледът му се плъзна по нея така, както мъж оглежда жена, от стъпалата нагоре. Почти се усмихна, щом стигна магаренцето. Почти се навъси, щом забеляза белезите около отвора — някога бях достатъчно глупав, че да й закача адаптер. Усмихна се, когато погледът му стигна грифа с прагчетата, възхити се на линията му. После очите му стигнаха ужасната фрактура и се затвориха за миг. Лицето му стана напълно безизразно. Очите му отново се отвориха, огледаха разлома внимателно и безстрастно и продължиха към главата.

Оглежда я може би в продължение на осем секунди. Изправи гръб, затвори отново очи — явно я запомняше за вечни времена. После се обърна към мен.

— Благодаря ви, сър — изрече той с крайно официален тон.

— Вие сте голям щастливец.

Замислих се върху това.

— Да, като че ли да.

Той се обърна и отново я погледна — сега вече я *огледа*. От няколко ъгъла, отблизо, отдалеч. Как се съединява грифът с тялото. Съединението на главата и грифа.

— Светлина — обади се той и протегна ръка.

Калахан сложи в дланта му едно фенерче и Монтоя огледа, доколкото може, вътрешността на Лейди Макбет през зяпналата ѝ уста. Дявол да го вземе, имах чувството, че ще я накара да си покаже езика и да каже: „Аааа!“. Той метна през рамо фенерчето — Еди го улови със свободната си ръка — и се наведе над грифа.

— Кърпа — произнесе той и се изправи.

Калахан извади чиста кърпа. Старецът си избърса ръцете много внимателно, пръст по пръст, а после, нежно като майка, която къпе детето си, започна да докосва Лейди ту тук, ту там.

— Джейк — пошушна ми Разреденото, — какво става, по дяволите? Кой е тоя?

Монтоя като че нищо не чу — беше погълнат от работата.

— Спомняш ли си какво казах снощи? Че може би в тази страна вероятно са останали само четирима майстори на китари?

— Ъхъ. Тоя тип майстор ли е?

— *Не!* — извиках възмутено.

— Ами тогава?

— Има една степен, по-висока от майстор. Магьосник. В цялата история на света те са горе-долу дузина. Доминго Монтоя е единственият жив в момента. — Гаврътнах ирландското уиски. — Само дете умря преди пет години.

— Умрял, как пък не.

Еди Бързака затъкна пистолета зад колана си и седна зад пианото.

— Не е умрял — рече той и махна на Калахан да му сипе ром. — Минал е в нелегалност.

Кимнах.

— Мисля, че разбирам.

Разреденото поклати глава.

— Аз пък не.

— Добре бе, Разредено, я си помисли. Постави се на негово място. Ти си Доминго Монтоя, последният жив магьосник на китарите. *И ти носят за работа само лайна.* На планетата вероятно са останали петдесетина — стотина китари, достойни за твоите умения, и повечето си ги направил ти самият — но за всички тях се грижат, и то добре се грижат, техните грижовни, богати собственици. Междувременно разни глупаци постоянно ти мъкнат счупените си играчки, боклуци серийно производство и молят Пол Дирак да им напише домашното по физика. Маркизи тъпаци, които искат китара с изписано на грифа с диаманти име на любовница; рок звезди идиоти, които искат китара във формата на джобно ножче с много остриета; тъпи богатски хлапета, които искат от човека, за когото всички знаят, че е последният жив магьосник, да им нашари с фосфоресциращи шарки тъпите мартинита и гои. Никой в днешно време не иска да плаща цената за свестен материал, никой не иска да чака толкова дълго, колкото изисква истинското качество, всеки всякакви изгъзици иска, а ти не можеш да ги прогониш със сопата, защото си Доминго Монтоя. Качваш тройно цените, после пак тройно ги качваш, а после степенуващ резултата на квадрат, но те продължават да ти се мъкнат с тъпите си трошки — или още по-зле, купуват някой от твоите ръчно изработени шедьоври и го използват по плебейски, не му оказват нужното уважение и се отнасят към него като към най-обикновен уред. — Погледнах Монтоя. — Нищо чудно, че се е оттеглил.

Монтоя вдигна очи.

— Не съм се оттеглил. Ако Господ е милостив, никога няма да се оттегля, така да се каже. Но вече не продавам нито майсторлъка си, нито плодовете му и живея под друго име. Не вярвах, че е възможно да ме открият.

— Тогава как...

— Преди две години взех чирак. — Веждите ми се стрелнаха нагоре. И през ум не ми беше минавало, че някой може да бъде достоен за ученик на Доминго Монтоя. — Той е нетърпелив и му липсва сериозност, но възрастта лекува и двете. Не е непохватен и се отнася съвестно към работата. — Той изгледа Еди на кръв. — Се отнасяше. Беше ми се закълел да пази тайна.

— Съученици сме с него — обади се Еди. — Все трябваше на някого да си каже!

— Да — кимна бавно Монтоя. — Като че разбирам защо.

— Та идва той в старата махала да си види мамчето. Засичам го на улицата, сядаме на по джин и след малко той ми раздува цялата история; по-щастлив не бил се чувствал през живота си. Рече ми да дойда някой път в Охайо да се запозная с тебе и после ми даде адреса. — Еди погледна затъкнатия в колана му пистолет и доби смутен вид. — Май не биваше така да правя.

Монтоя го погледна; после — Лейди Макбет, после — мен. Огледа ме много внимателно и за голямо мое облекчение бях признат за годен.

— Лошо няма — рече той на Еди и чак сега забелязах, че е облечен с пуловер, пижама и обут с домашни чехли.

Въпросът напираше в мен със страшна сила, а *не можех* да попитам; сигурно ми е проличало по физиономията — поне за проникателен поглед като неговия, защото изведнъж по лицето му се изписаха разкаяние и състрадание. Сърцето ми се сви. Дори и неговите умения не можеха да помогнат...

— Простете, сър — рече той жално. — Накарах ви да чакате за прогнозата ми. Остарях, изкуфял съм вече. Както се казва, ще ви сваля от нежната кука.

Допих питието си на един дъх, метнах чашата в камината за късмет и се вкопчих в двете облегалки.

— Казвайте.

— Искате да разберете дали тази китара може да се поправи. Не е там въпросът. Знаете, че всеки имбецил може да съедини счупеното, да му тури скоби, да го наплеска с лепило, да го побъзика малко там и накрая да ви върне нещо, дето наглед прилича на китара. Вие обаче искате да знаете може ли тази китара някога отново да бъде такава, каквато е била преди два дни. Ще ви кажа отговора: никога, за нищо на света.

Затворих очи и поех рязко дъх. Всички мънички предни постове на махмурлука по цялото ми тяло мигом се вдигнаха на крак и *запулсираха*.

Монтоя продължаваше да говори:

— Такава голяма травма оказва неуловимо влияние навсякъде по целия инструмент, микроскопични разриви, мънички слаби точки. Няма човек, който да може да ги открие всичките, а дори и да ги открие, няма да може да ги чуе. Но ако ме питате мога ли аз, Доминго Монтоя, да накарам тази китара толкова *да прилича* по звук на онази, която е била преди — толкова, че сам да не забелязвате разликата, тогава ще ви кажа, че според мен мога; освен това мога да оправя този шум, дето го виждам на дванайсетото прагче, и да ви сменя ключовете.

В ушите ми се надигна кански рев.

— Не мога да ви гарантирам успех! Но вярвам, че ще се справя. В най-лошия случай ще ми се наложи да преработвам главата. Това ще ми отнеме два месеца. През това време ще ви дам на заем една от моите китари. Трябва да поддържате ръцете си във форма за нея, докато тя оздравява за вас. Виждам, че сте се отнасяли към нея с обич; тя няма да се прави на болна.

Не можех и дума да обеля. Калахан беше този, който попита:

— Колко ще искате, дон Доминго?

Той поклати глава и рече:

— Пари няма да ви взема. Очите и ръцете ми казват, че тази китара е правена от един едновременно мой ученик, Голдман. Той постъпи на работа при Гибсън, а после видя накъде върви тази индустрия и се захвана с друг занаят. Винаги съм смятал, че ако беше продължил да работи, да се учи, един ден можеше и мен да учи. — Той погали китарата. — Хубаво ми става, като виждам ръчната му работа. Искам да я поправам. Какъв дързък гриф! Сигурно е истинско удоволствие да свириш на нея, след като ѝ свикнеш, а?

— Така си е. Благодаря, дон Доминго.

— Никой тук няма да разкрие тайната ви пред никого — рече Калахан. — О, да ви кажа, там отзад имам една кана прекрасно старо испанско вино, което пазех за джентълмен като вас. Мога ли да ви почерпя чаша вино? А може би и сандвич за мезе, а?

Монтоя се усмихна.

Завъртях се на стола.

— *Еди!* — креснах.

Дребничкият пианист разгада какво му мислех и очите му се изцъклиха от шок и ужас.

— Божке, Божке! — извика той и поклати глава. — Не, не!

Изхвърчах от стола като камък от прашка. Еди се юрна да се скатава, но неколцина яки доброволци го наградиха и не сколаса да избяга. Метнах му се като връхлитащ сокол, обгърнах го с ръце и го целунах по устата, преди да успее да се извърне. Взрив от смях и подвиквания разтнесе кръчмата и Еди се изчерви до уши.

— *Божке, Божке!* — възкликна той отново.

— Еди! — извиках. — *Никога* няма да мога да ти се издължа, просто няма как!

— Има, има! — кресна той. — Кат' мъ пуциш!

Пак смях и подвиквания. После се обади Док Уебстър:

— Еди, ти направи нещо много хубаво и аз те обичам за това. Знаем, че имаш склонност към директните методи и не мога да оспорвам резултатите. Но, честно казано, малко съм разочарован да науча, че притежаваш пистолет.

— Купих го на път за Охайо — рече Еди и се изкопчи най-сетне от прегръдката ми. — Рекох си, че на магьосника хич няма да му се ще да става в седем сутринта и да кара цели осемстотин километра само да гледа някаква си там строшена китара. И много ясно, не щя.

— Но да му се не види, Еди, това нещо е опасно. Осемстотин километра път... Ами ако се беше опитал да ти изтръгне пистолета и пистолетът беше гръмнал?

Еди измъкна патлака, прицели се в тавана и натисна спусъка. Изстрел не последва. Чу се само леко „щрак“, щом ударникът падна, а после — необяснимо, силно съскане. Еди превъртя леко барабана. С висок глас, твърде писклив, патлакът ми предложи да ми изчисти пъпките от лицето само за една нощ, без да се налага да ползвам кремове, които цапат и мазни тампони.

Всъщност времето му стигна да си довърши приказката, да ни съобщи колко е часът, да си каже заглавието и да подпочне хит номер три от Горещата класация, преди приливната вълна от смях и аплодисменти да удави звука. Монтоя спря да утешава ранената Лейди и се присъедини, а когато вече можеше да се чуе какво казва, се провикна:

— Приятелю, не би могъл да ми отправиш по-голяма заплаха от насилствено излагане на средновълново радио!

Най-накрая се договорихме Еди и Монтоя да отнесат заедно Лейди Макбет в дома на Еди, да поспят, а на другия ден да потеглят

към дома на Монтоя и той да започне работа. Еди щеше да ми донесе обещаната китара под наем — вдругиден вечерта вече щеше да се е върнал с нея и щяхме да посвирим заедно. Монтоя ме накара да му обеща, че ще ни запиша и ще му пратя записа.

И така — това ми ти, онова ми ти — накрая пак свърших толкова спиртосан, колкото и предната вечер. Но сега беше щастливо пиянство след тъжно пиянство — съвсем различно преживяване по вид, макар и не по степен. Противно на популярния мит пиенето всъщност никак не го бива да цери мъки. Ще рече, то може да притъпи физическата болка, но не и острието на скръбта; може да помогне само с това, че на човек му става по-лесно да псува или да плаче. Но в щастие алкохолът е нещо страхотно: той засилва чувството на радост. Значи беше идеален за случая: притъпи болезките от първия ми махмурлук, на които никак не бях свикнал, и още повече усили еуфорията ми. Моята Лейди бе спасена — тя отново щеше да пее. Приятелите ми, споделили моята загуба, сега споделяха и радостта ми. Танцувах с Джоузи и с Еди, с Рейчъл и с Лесли; разгадах цялата категория III от загадките на Док без грешка; развеселих Томи — той беше нещо притеснен за някакъв свой стар приятел, и го накарах да се засмее; с Еди на пианото и с цялата тайфа в кръчмата в ролята на „Рийлетс“ изпях „Какво да кажа“ — седемнайсет хоруса изкарахме; поне половин час зяпах шарките по бара и оттам научих страшно много неща за структурата и предназначението на Вселената; скочих върху същия този бар и изиграх един моряшки танц на ръце. След това нещата нещо ми се губят и като че са почнали да ми се привиждат разни работи, ама поне не мисля, че там е имало истински коне.

Малко по-късно сякаш стана необичайно тихо. Единственият звук бяха неспирните ругатни, които сипеше моят понтиак, и свистенето на въздуха, който пореше. Отворих очи — право насреща ми се носеха бели линии.

— Пьотр, стабилига си ти. Само дето все водица ми ближеш. Що не пиеш бе, Пьотр? *Гот е.*

— Слаб ми е стомахът. Почивай си, Джейк. Скоро ще се приберем.

— Надявам се утре да нямам пак махмурлук. Ужасна работа. Олеле, вратът още ме боли... — заскимтях аз и започнах да го разтривам.

Пьотр ми дръпна ръката и рече:

— Остави, Джейк. Довечера ще се погрижа да си глътнеш двата аспирина.

Малко по-късно влагата в устата ми доби тревожни размери, а когато преглътнах, усетих как аспирините се плъзнаха надолу.

— Добрият стар Пьотр...

После моторите на кораба заглъгнаха и се понесохме в свободно падане.

На другата сутрин реших, че махмурлукът е като секса — втория път не боли чак *толкова*. Ако продължаваше така, утре току-виж започнало да ми харесва.

О, всичко ме болеше, иска ли питане. Грешка няма. Но ме болеше, както го боли човек със средно тежък грип, докато предния ден се чувствах като човек, системно измъчван седмици наред, за да изтръгнат от него някаква информация. Този път сензорните стимули бяха с интензивност само два пъти по-голяма, отколкото можех да понеса, умрялата мишка в устата ми беше значително по-млада и по-малка по размери, а черепът пак ме стягаше, ама ми беше само половин номер по-малък. Единственото нещо, което ме болеше пак толкова, колкото и предната сутрин, беше вратът — разбрах го, щом предприех злощастен опит да погледна будилника на нощната масичка. В един изпълнен с ужас миг аз *повярвах*, че съм си отвинтил главата и сега тя пада. Завинтих си я обратно и докато я наместя, май изпокъсах всички нишки.

Трябва да съм издал някакъв звук. Вратата се отвори и Пьотр надникна вътре.

— Добре ли си, Джейк?

— Много ясно, че не съм — няма ме наполовина. Пак ли ме остави за последно?

— Ти настоя. Всъщност изобщо не можахме да те навием да си тръгнеш, докато не падна в несвяст.

— Ами, аз... О!!! *Китарата ми...* О, Пьотр, струва ми се, че ще направя нещо, от което много ще ме заболи.

— Какво?

— Ще се усмихна.

Наистина ме заболя. Ако случайно не сте махмурлии в момента, отпуснете си лицето, притиснете пръсти точно зад ушите и се съсредоточете. А сега се усмихнете. Вратът ми се беше вързал на възел от болка, а онези два мускула, които току-що усетихте как се движат, бяха двата края на този възел. Усмивката го затегна. Но трябваше да се усмихна — боляло, чудо голямо! Лейди Макбет беше жива! Животът беше хубав!

Това не продължи дълго — на обмяната на веществата ми просто още не й беше по силата да поддържа добро настроение. Лейди не беше жива. Върната към живота — може би, но все още в дълбока кома в интензивното. Няма съмнение — за нея се грижеше най-добрият хирург на света. Но нито тя, нито хирургът бяха в първа младост.

Пьотр явно бе забелязал как усмивката ми угасна и се бе досетил защо — защото каза тъкмо каквото трябваше:

— Има надежда, приятелю.

За първи път се вгледах в него наистина внимателно.

— Благодаря ти, Пьотр. Божичко, изглеждаш по-зле и от мен. Сигурно съм те събудил? Колко е часът? Не смея да извия врат да погледна.

— Горедолу колкото вчера по това време. Ти проспал дванайсет часа, а пък аз току-що се събудих след обичайните си шест. Признавам, не се чувствам много отпочинал.

— Сигурно нещо си се разболял. Наистина, човече, изглеждаш точно както аз се чувствам!

— А как се чувстваш?

— Хммм... — странно, но не чак толкова зле, колкото очаквах. Тия аспирина явно са ми помогнали. Благодаря ти, братко!

Той сведе глава — реших, че е от скромност или от срамежливост.

— И ти трябва да глътнеш два.

Той поклати глава и каза:

— Аз съм от онези, дето не могат да пият асп...

— Няма проблеми. Имам и от другия вид, дето става за всякакви стомаси.

— Не, благодаря.

— Сигурен ли си? Колко рече, че бил часът?

— Нормалните хора по това време вечерят.

— *Вечерят ли?* — Надигнах се въпреки агонията, станах на крака, излязох от стаята, залитайки, и се отправих към кухнята. Заплаках от радост при гледката на толкова много храна на едно място. Същият зловец, ненаситен глад от предната сутрин само дете днес нямаше да оставя Пьотр да готви. И без това ме хвана срам, като забелязах, че е измил съдовете от предната закучеря (сложна дума, образувана по модела на „закускобяд“), явно преди да си легне да спи.

Реших да спретна един мегаомлет и започнах да трупам строителните материали. Предвиждах го за двама души.

— Пьотр, ти, дърти словашки самарянино, знам, че се опъваш и не даваш на човек да те нахрани на другия ден. Това го разбирам — така щедростта ти е по-чиста, обаче с тебе вече си прекарвам близо четирийсет часа, а ти трошица не си турил в уста и затова знаеш ли сега какво ще направиш? Ще седнеш тука без много приказки и ще го изядеш тоя омлет, иначе ще ти го завра в... носа, ясно?!

Той се втренчи с ужас в нарастващата камара върху дъската за рязане.

— Не, Джейк, благодаря, не! Не.

— Абе, Пьотр, мътните да те вземат, да не ти искам да ми правиш структурален анализ на храносмилането си! Просто ми кажи какво да не слагам и ще сложа двойно от останалото.

— Не, наистина...

— По дяволите, всеки може да яде *яйца*!

— Джейк, благодаря ти, но, истина ти казвам, изобщо не съм гладен.

Предадох се. Но вече бях счупил всичките осем яйца, така че накълцах и от останалото колкото за омлет с осем яйца — щях да дам половината на котките. Но за моя изненада, когато спрях, за да си избърша устата, пред мен не бе останало нищо легитимно за изяждане освен едно хрущялче от шунката, което преди бях отхвърлил. Така че го изядох, допих каната с кафе и вдигнах очи.

— Ама ти наистина май си болен. Ще се обадя на Док Уебстър...

— Благодаря ти, Джейк, недей. Ако обичаш, само ме закарай до вкъщи да си полегна и да си почина. Много ще ти бъда благодарен. Ако ти е по силите...

— По дяволите, чувствам се практически гръбначен. Единственото, което продължава да ме боли, е вратът. Тръгваме. Само да си взема душ и да се преоблека.

Спрях пред къщата на Пьотр — мъничка тъмна къщурка, съвсем самотна, на около половин пряка от Кръчмата на Калахан. Слязох и аз.

— Ще вляза само за секунда с тебе, Пьотр, та да сме квит.

— Много си любезен, но вече съм съвсем добре. Нощес ще се наспя и утре ще се видим. Довиждане, Джейк. Радвам се, че китарата ти не е загубена.

Така че се качих обратно в колата и изминах половината пряка до Калахан.

— Здравсти, Джейк. Какво да бъде?

— Кафе, моля, леко и сладко.

Калахан кимна одобрително.

— Ей, сега.

Разреденото изсумтя до мен.

— Множко ти дойде, а, младо?

— Май да, Разрядка. Вчера и днес за първи път в живота си имах махмурлук. Явно остарявам.

— Ха! — Разреденото сякаш се озадачи. — Знаеш ли, сега като си помисля... хм... Не бях се замислял...

— Никой никога не те е обвинявал, че го правиш.

— Не, искам да кажа, ей сега чак осъзнах, колко много време е минало от последния ми махмурлук!

— Наистина?! Ти?! — Помислих си, Разреденото беше всъщност един от най-стабилните (или нестабилни, зависи откъде ще го погледнеш) клиенти. — Сигурно и твоята обмяна е такава шантава като моята... Уф! — Разтрих врата си. — Каквато беше едно време.

— Не — рече той замислено. — Не, бил съм махмурлия. Колкото си искаш пъти. Само че сега се усетих, че не мога да си спомня кога е било за последен път.

Хлъзгавия Джо Мейзър го беше чул.

— Аз мога. Искам да кажа, сецам се аз кога за последен път бях махмурлия. Някъде преди четири години. Тъкмо преди да почна да идвам тук. Олеле, какво чудо беше...

— Не е ли смешно? — включи се Ноа Гонсалес. — Проклет да съм, ако аз самият се сещам да съм имал махмурлук, откакто почнах да пия тука. А едно време непрекъснато бях махмурлия. Мислех си, че е от атмосферата в тая кръчма.

Джо кимна.

— И аз така си мислех. Тази кръчма си пада нещо вълшебна, това всеки го знае. Обаче да знаеш какъв глад ме гони след запой... И вратът ми как се схваща...

— Вълшебство, дрън-дрън! — заяви Разреденото. — Калахан, калпазанино крадлив, пипнахме ли те най-сетне! Разреждаш пиенето, Бога ми — толкоз пъти сме правили главите тука, а един махмурлук като хората да не ни налегне! Я си признай!

— Добре де, признавам, че главата ти има нужда от поправка — изръмжа му Калахан и ми подаде кафето. Намести обемистата си сянка на два сантиметра от тази на Разреденото и издиша зловреден дим. — Ако ми е разредена пиячката, как успявате да се оливате така?

— Силата на внушението — ревна Разреденото. — Плацебо ефект. Контакт, по-висш от този при другите пияндета. Кажи му, Док!

Док Уебстър, който досега си седеше тихичко, приведен над чашата, избра тъкмо този момент да отметне глава и да викне:

— *Горко ми!*

— Хей, Док, какво има? — попитахме едновременно няколко души.

— Край с мене!

— Как така?

Той извърна огромното си туловище и застана с лице към нас.

— Подработвах странично като театрален агент...

— Без майтап?

— Да, бе. И моят най-обещаващ клиент, Дум-дум — човекът гюлле, току-що реши да се пенсионира.

Разреденото като че се озадачи.

— Абе голяма работа, ти пък сега, нали има безработица, таквоз, сигурно изобщо няма да имаш грижи да си намериш някой нов. Абе ако са добри парите, и *аз ще се навия*.

Док поклати глава.

— Дум-дум е джудже. Оръдието е отлято специално за него — рече той, отпи от бърбъна си и въздъхна. — Боя се, че вече никога не

ще видим артист от неговия калибър.

Калахан нададе вой, а ние, останалите, поднесохме на Док най-върховния комплимент: запушихме си носовете и се разридахме. Той седеше на специално направения си стол кралски размер и гледаше печално, но си личеше, че се смее, защото се тресеше като желе.

— Върнах ли ви го за снощи! — рече той. — Гатанките ще ми отгатват! — Допи бърбъна. — Е, аз ще си ходя. Довечера замествам в Смиттаунската болница. — Чашата му улучи точния център на камината и той се отпрати към изхода сред оглушителна тишина.

Всички се положихме отново на столовете си и си поръчахме нови питиета. Калахан тъкмо привърши с раздаването на благия мехлем за люти рани, когато вратата отново се отвори с трясък. Обърнахме се — бяхме си помислили, че Док се е върнал, защото се е сетил с какво да ни затапи окончателно, но се оказа изненада. На прага стоеше младият Томи Янсен. По лицето му се стичаха сълзи и беше *кьоркютук* пиан.

Аз първи стигнах до него.

— Исусе Христе, какво е станало, приятелю? Чакай, ще ти помогна.

— Рики ритна камбаната... — запя той онова старо парче на Джеймс Тейлър, „Погребална песен за наркомана“.

Кръвта ми изстина в жилите. Можеше ли Томи да е толкова глупав, че да... но не, на бъчва си лъхаше, а и ръкавите му бяха запретнати до лактите. Настаних го на един стол, а Калахан му наля бира. Той вдъхна половината и отново заплака.

— Рики — изхлипа той. — О, Рики, лайно тъпо. Той беше тоя, дето ме научи да пуша, знаехте ли?

— Кой Рики?

— Рики Мареска. Израснахме заедно. И двамата... някога и двамата бяхме дроги. — Той се изкиска през сълзи. — Аз го зарибих, схващате ли? Той ме отвори на цигарите, аз пък него — на дрогата. — Лицето му се сгърчи. — *Исусе Христе...*

— Какво е станало с Рики? — попита Калахан.

— Нищо — извика Томи. — Съвсем нищичко му няма, бейби! Рики вече си няма никакви проблеми.

— Исусе! — Въздъгнах.

— Ох, Боже, колко се *опитвах* да го набия да дойде тук, знаете ли как само се мъчех да го навия? Мислех, че и за него можете да направите същото, каквото и за мен. Мамка му, какво ли не опитах, за да го домъкна. Трябваше да го хвана за перчема и да го довлека! — Той рухна и Джоузи го прегърна.

След малко Калахан се обади:

— Свръхдоза?

Томи се протегна за бирата си и събори халбата.

— Не, мамка му! Снощи се опитал да обере една бензиностанция, а бензинджията имал патлак в чекмеджето. Рики го няма, човече, няма го! Съвсем го няма! Калахан, дай едно уиски, мама му дейба!

— Томи — обади се тихо Калахан, — нека първо си поприказваме, да пийнем по кафенце, после ще поркаме, става ли?

Томи се надигна на крака и се вкопчи в бара.

— Мамка му, никога не се опитвай да прелъжеш наркоман! Мислиш си, че съм пил достатъчно, ама си в много сериозна грешка. Дай си ми шибаното уиски или ще дойда да си го взема!

— Полекичка, синко.

Опитах се да прегърна Томи.

— Хей, приятел...

Той ме блъсна.

— Я не ми се прави на покровител, Джейк! Ти две ноци поред се насмука — що пък аз да не мога?

— Ще ти сервирам, докато можеш да си поръчваш — рече Калахан. — Обаче, синко, вече си почти на финала. Защо първо не поговорим? Цялата идея на напиването се състои в това да си кажеш мъката, преди да си изгубил сваят.

— Я заеби! — кресна Томи. — Ама защо изобщо се домъкнах тука? И вкъщи мога да си пия. — И той взе да залита към вратата.

— Томи — викнах, — чакай...

— Не! — ревна той. — Мамка му, няма ли да ме оставите на мира! Чувате ли ме? Искам да остана сам, аз... аз още не съм готов да говоря за това. Просто ме оставете на мира, дявол да го вземе! — И излезе, като затръшна вратата сред себе си.

— Майк? — обадих се аз.

— Хммм... — Калахан като че ли се двоумеше. — Е, предполагам, че не може да се помогне на човек, който не иска да му се помогне. Оставете го — утре пак ще дойде. — Той избърса бара. Изглеждаше притеснен.

— Да не би да мислиш, че...

— Ще почне пак да се бодее? Не, не мисля. Томи вече ги мрази тия лайна. Само малко се притеснявам, че ще хукне да търси пласъора на Рики и ще се опита да го убие.

— На мен ми звучи много добре — измърмори Разреденото.

— Но е прекалено пьян и няма да се справи. По-скоро него ще довършат. Или ще оплеска работата и ще го гепят.

— И ще му е за втори път — обадох се аз.

— Майната му! — избухна Разреденото — Отивам да го търся! Но тъкмо беше преполовил пътя до вратата, всички чухме как на паркинга се затръшна врата на кола и той се спря.

— Няма страшно. Това е моят пикап, този звук винаги и навсякъде ще го позная. Томи знае, че си държа под седалката две шишета, против ухапване от змия. Ще се оправи — след малко ще отида да го подбера, ще го сложа да си легне във фургона и ще го откарам у тях.

— Хубав човек си ти, Разредено — рекох. — Пьотр го няма, отсъства по болест; трябва да го заместим.

Калахан кимна бавно.

— Дааа... бива.

Кръчмата отново зашумя. Искаше ми се да пийна, но вместо това си поръчах пак кафе — седмото за вечерта. Щом то дойде, се получи едно от ония инцидентни затишия в разговора и всички съвсем ясно чухме трясъка от трошачи се на паркинга стъкла. Калахан трепна, но не разля нито капка от кафето.

— Ти какво мислиш за хероина, Майк? Той като че загробва най-тъпите и най-талантливите. Птицата^[1], Лейди Дей, Тим Хардин, Джанис, още дузина други, които и двамата знаем — и половин милион анонимни отрепки, издъхнали по сокаците, обществените тоалетни, бензиностанциите и чуждите спални. Веднъж на няколко хиляди се пада някой Рей Чарлс или Джеймс Тейлър, който успява да го зареже и да продължи да работи.

— Това е показателно за света — какъв си го правим. Твърде тъпите и твърде чувствителните като че не могат да живеят в него. И двата вида имат нужда от опасни дози обезболяващи — просто за да преживеят и този ден. Според мен много по-малка грижа ще е за всички засегнати, ако го легализират. Ако този Рики е искал да умре, добре тогава — но нямаше да му се наложи да кара някакъв нещастен бензинджия да го застреля.

Навън пак издрънчаха стъкла. Също толкова силно, колкото и първия път.

— Хей, Разредено — обади се изведнъж Калахан, — ти колко пиячка рече, че си държиш в пикапа?

Разреденото прекъсна разговора си с Марджи Шортър.

— Ами... аз... както го виждам, имам две ръце, а освен това, може да ми се наложи да се возя с някой по-капризен.

— Две пълни бутилки?!

Всички до един моментално схванахме, но първи се размърда Разреденото, а тия негови пергели направо изяждат разстоянието с парцалите, като ги размаха. Докато ние се задействаме, той вече беше навън, а като излязохме, почти никакъв не се виждаше в тъмното — беше приклепнал до задната врата на пикапа си и клатеше глава. Всички се юрнаха към колата, но аз им магнах да не мърдат и ме послушаха. Когато стигнах до колата, светлината беше достатъчна тъкмо колкото да открои двете купчини стъкла, дето преди време бяха еднолитрови шишета „Джак Даниълс“. Въпросът беше, преди колко време? Застанах на четири крака, внимателно прокарах пръсти през стъклата и приех няколко дребни порязвания срещу отговора на въпроса земята влажна ли е изобщо?

Не беше.

— Исусе! Разредено, изсмукал е два литра уиски от най-висока проба! Внесете го!

— Умира ли се от това?

— *Внесете го!*

Томи има много шантав стомах и не драйфа дори и когато се налага; вече тичах.

— Къде си... о, добре. — Чух го как смъква Томи от колата. Телефонът на Калахан тази седмица не работеше и Разреденото се сещаше накъде хукнах. Беше прав само наполовина. Изскочих от

паркинга сред хвърчащ чакъл, нагазих в кучешко лайно току до бордюра; един от ония, дето в петък вечер се правят на каубои, едва не ме размаза с „камарото“ си, преметнах се на кълбо през един паркиран кадилак и влетях в денонощния отсреща. Продавачът се сепна и се обърна към мен.

— Бърни — изревах, — обади се на Док в Смиттаунската болница. Алкохолна свръхдоза отсреща, *спешно!* — После изскочих през вратата и хукнах по тъмната улица към втората си и най-важна цел.

Защото бях разбрал. Не ме питайте как, просто бях разбрал. Казват, че предчувствията идвали в резултат на натрупване на данни, които не подозирате, че притежавате. Може би подсъзнателно съм започнал да го подозирам още преди Док да ме разсее с гадния си виц — сума ти кафе бях изпил, а пък кафето, разправят, покачвало коефициента на интелигентност. А може би не — може би ако точно тогава няхах *нужда*, сигурно така и нямаше да се досетя. Но да се досетя за всичко вероятно беше единственият начин да бъде спасен онзи тъпоглавец Томи, моят приятел. Не разполагах с улики, които би уважил който и да било съд — само с намеци и догадки. Но мога да ви кажа, че когато изскочих от кръчмата, вече знаех накъде съм тръгнал — бях изюркал Бърни само за по-сигурно, защото и без това ми беше на път и нямаше да ми отнеме време.

Половин пряка не е кой знае какво разстояние. Практически никакво. Но за един измъчван от свиреп махмурлук човек, уплашен, че приятелят му умира, и на всичкото отгоре абсолютно, свръхестествено *сигурен* в нещо, в което не може да повярва, половин пряка може да отнеме цяла вечност. Когато пристигнах, вече бях повярвал. И за втори път през този ден гледах малката, тъмна къщурка с резбованите врати и прозорци. Този път не ми пукаше дали бях добре дошъл.

Не си губих времето нито да звъня, нито да влизам през вратата. На поляната имаше голям дървен градински стол, към трийсет — четирийсет кила, както разбрах по-късно — но когато го запокитих над главата си право през големия прозорец на всекидневната, ми се видя лекичък, като да беше от балсово дърво. Метнах се подире му и аз, същински Дум-дум, човекът гюлле, лекичко под ъгъл, и Бог има милост към мен: приземих се не върху друго, а върху чергата. Чух далечен крясък на език, който не знаех, но бях готов да се хвана на бас,

че е румънски, и поех нататък през изпълнения с неизвестност мрак. На няколко пъти се удрях в разни твърди предмети и съборих една маса. Беше тъмно като в рог — ни луна, ни звезди, нямаше време да паля клечки. Пред мен изникна врата, издъних я с ритник — и ето го и него, тъкмо светваше нощната лампа.

— Знам — казах. — Няма време за лъжи.

Пьотр се опита да ме погледне неразбиращо, но не успя да докара погледа, пък и без това нямаше време за увъртане.

— Ти не пиеш кръв. Ти я *филтрираш*.

Той пребледня от шока.

— Дори ми е ясно как се е получило така — продължих аз, — искам да кажа, как си попаднал при Калахан. Когато си пристигнал за пръв път в Щатите, сигурно си кацнал в Ню Йорк и си се хванал техник в някоя кръвна банка, нали? Да можеш да си смукваш по *малко* от всичката кръв там и така да се храниш, без да причиняваш сериозна анемия на пациентите, на които я преливат. Етичен вампир, за чието храносмилане дори телешкият бульон е проблем. Бас ловя, че дори имаш огромни кучешки зъби като вампирите по филмите. Не защото размерът ти помага при *кръвопускането*, а защото в тях са разположени някакви проклети необичайни жлези. Ти влизаш във взаимодействие с чуждата кръв и филтрираш нужните ти хранителни вещества, разтворени в нея. Обаче нямало е как да знаеш как събират кръв в Ню Йорк Сити и кой е типичният кръводарител — и преди да се усетиш, вече е било твърде късно и си бил бетон алкохолик. — Приказвах със скорост километър приказки в час, но виждах, че всеки удар попада право в десетката. Нямах време за неговите терзания — награвих го, измъкнах го от леглото и го замерих с дрехите. — В момента обаче хич не ми пука за това! Нали го знаеш малкия Томи Янсен — е, сега той се намира на една пряка отук, наквасен с три литра и кусур концентрат, като последните два ги излочи на един дъх, така че си размърдай кльощавия трансилвански задник или така ще те изритам, че ще ти го откъсна от гръбнака, ясен ли съм? *Скачай*, твоята мамица!

Той веднага загра. Без гък да каже, бързо-бързо се облече. Само след миг изхвърчахме заедно през вратата.

Спринтът обратно ми беше достатъчен да измисля как да го направя, без да издам Пьотр. Пълният мрак тази нощ ми подсказа

идеята. Щом стигнахме кръчмата, изтичах отзад и му викнах да ме следва. Влетяхме в задната стаичка, видях къде е главният шалтер и го дръпнах, като за всеки случай развинтих и няколко бушона. Лампите угаснаха, а фризерът спря да въздиша. На мен не ми е нужна светлина, за да се ориентирам в Кръчмата на Калахан, а доброто нощно зрение би било полезна придобивка за всеки, засегнат от основната мутация на Пьотр. И само след секунди тихо-тихо вече се промъквахме в главното помещение. А там врявата беше голяма — всички крещяха едновременно. В тъмното се врязах в Калахан като гюле — видях как огънчето на пурата му мина покрай бузата ми, прегърнах го здраво и му пошушнах на ухото:

— Майк, имай ми доверие! Недей да търсиш свещите! И отвори прозорците.

— Добре, Джейк — съгласи се той веднага, спокойно, и изчезна в мрака.

След като отвори прозорците, кибритените клечки започнаха да изгасват още в мига, в който ги запалеха. Врявата се усили. В светлинката на един от опитите някой да палне клечка видях Томи, проснат върху бара там, където предната нощ лежеше Лейди Макбет — Пьотр тъкмо му посягаше. Скосих през цялата кръчма към камината (слава Богу, нощта беше топла и огънят не гореше), събрах шепи около устата си и ревах с все сила:

— ДОБРЕ, ХОРА...

И падна тишина.

Проклет да съм, ако си спомням какви съм ги дрънкал. Май им обяснявах, че Док бил тръгнал насам, пробутах им някаква история за това как токът спрял и взех да им раздувам някакви лъжи за мои познати, дете изпили два пъти колкото Томи и пак оцелели, и тям подобни. Знаем само, че *задържах* вниманието им единствено със силата на гласовото си присъствие — бяха се съсредоточили върху мен в тъмното може би цели четири — пет минути, през които нижех страстен монолог. Докато зад тях Пьотр си вършеше работата на бара.

Щом го чух да се прокашля, намалих оборотите. Чух как някъде далече се затвори врата — вратата, която води от задната стаичка към външния свят.

— Важното е, значи — завърших аз, напипах в тъмното един изкуствен пън и го сложих в огнището, — да не изпадаме в паника и да

изчакаме линейката. — Запалих огромния пън и струпах отгоре му истински яворови и брезови клонки. Огънят лумна веднага и суматохата доста се поуталожиха. Калахан се бе навел над Томи и триеше врата му с една от кърпите, с които забърсваше бара; вдигна поглед и кимна.

— Според мен е добре, Джейк. Диша много по-леко.
Разпокъсано ликуване.

Когато лампите отново светнаха, пристигна и линейката. Док Уебстър влетя през вратата като луднал хипопотам, а след него — трима помощници. Помогах се наоколо, колкото да го чуя как потвърждава, че Томи е прескочил трапа, обещах на Калахан по-късно да му дам пълни обяснения и се измъкнах изотзад.

Да изминеш пеш половината пряка се оказва много по-приятно, отколкото на бегот. Намерих Пьотр в спалнята. Пиян-залян — то е ясно. Щъкаше из стаята и псуваше на румънски.

— Здравсти, Пьотр. Извинявай, че ти строших прозореца.

— Да му го содомисам на прозореца. Джейк, как е...

— Добре е. Ти му спаси живота.

Той набърчи яростно чело и седна на пода.

— Така не бива, Джейк. Благодаря ти, задето се постара да запазиш тайната ми, Джейк, но така не може.

— Може, може.

— Не мога повече така. Съвестта ми забранява. Помогнах на малкия Янсен. Но това трябва да приключи. Аз ви одирам.

— Обирам, Пьотр. Обираш ни. Но недей да се тръшкаш чак толкова. Какъв избор си имал? Освен това, спестил си много махмурлуци на много от момчетата, като си им претакал кръвта. Обаче моята обмяна на веществата случайно е малко шантава и затова вместо да ме отървеш от махмурлука, ти ми го натресе. А твоят е бил двоен — тая кръв, дето съм те черпил с нея последните две нощи, сигурно е била голям боклук.

— Откраднах я от тебе.

— Ами сигурно. Но не си ме лишил от къркането — и двамата се напихме с него. Малко хранителни вещества си ми свил, вярно, но доколкото схващам, си ме „лишил“ и от значително количество

отровни странични продукти на умората, лошото хранене и продължителното отчаяние. Така че може би сме квит.

Той трепна и под бели очи.

— Тези жлези в зъбите ми — много проникателна догадка, Джейк — за мой лош късмет не подбират много-много. Алкохолизмът не е единствената беля, която си навлякох, докато работех в кръвната банка — още една великолепна догадка — макар и само от нея да не можах да се отърва. Утре вечерта, като се съвзема, ще дойда в Кръчмата на господин Калахан и ще си призная всичко. След туй ще замина някъде да се церя. На някое място, където не купуват кръв от пияници. Може би пак в старата родина. — Той тихичко захлипа, после продължи: — В много отношения ще ми стане по-леко. *Трудно* ми беше, срамувах се, като виждах, че всички ме смятате за някакъв *алтруист*, а през цялото това време бях... бях... — Той се разрида.

— Пьотр, чуй ме — рекох аз и седнах на пода до него. — Знаеш ли какво ще направят нашите хора утре, като им кажеш?

Клатене на глава.

— Аз обаче знам. И съм сигурен, както съм сигурен, че Господ е създал ония малки зелени джаджи, с които се залепват найлоновите торбички, а ако се позамислиш, и ти ще си толкова сигурен. Толкова съм сигурен, че съм готов да се хвана с тебе на бас за сто долара в злато още на минутата.

Озадачен поглед. Стичащи се сълзи.

— *Ще ти дарят кръв бе, скапаняк!*

Зяпнала уста.

— Вече от години висиш в тая кръчма и знаеш, че съм прав. Всеки мъж и всяка жена, годни за кръводарители, вече даряват кръв — Док се грижи за това. Да не искаш да ми кажеш, че ще им се досвиди още някакъв си половин литър за човек, който е зарязал посред нощ топлатата постеля и е рискувал да бъде разкрит, за да спаси живота на едно момче?

Той избухна в пиянски кикот.

— Знаеш ли... хи-хи-хи... според мене си прав. — Както се кискаше, кучешките му зъби се показаха. Изведнъж млъкна, но след малко продължи: — О! Аз не заслужавам такива приятели! Знаете ли какво ме привлече отначало в Кръчмата на Калахан? Че няма огледало. Не, не, не е онова тъпо суеверие — огледалата отразяват и такива като

мене, също както всички други. А ето защо — *срам ме беше да се погледна в огледало...*

Накарах го да ме погледне в очите.

— Чуй ме, Пьотр! През последните години ти си *се трудил* здравата, за да си заработиш удоволствието. Пречил си на сума ти тъпи копелета да влязат в цифрата на загиналите при катастрофи. Добре де, може да си имал и *друг* мотив, за който не сме знаели, но дълбоко в себе си ти си съвсем същият като всички останали в Кръчмата на Калахан.

— Тъъ?!

— Пиеш им кръвчицата на своите приятели!

Това, слава Богу, го разби окончателно и всичко се нареди точно както трябва.

А две седмици по-късно Пьотр ни изсвири няколко страхотни румънски народни песни. На Лейди Макбет.

---

[1] Прякорът на великия джазмен Чарли Паркър. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.